Zachodniopomorska Izba Rolnicza

Szczecin, dnia 1 kwietnia 2022 r.

Nasz Znak: ZIR/RP/1278 /22

Pan
Henryk Kowalczyk
Wiceprezes Rady Ministrów,
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Prezesie

W imieniu Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej przekazuję w załączeniu stanowisko Zarządów Zachodniopomorskiej, Kujawsko-Pomorskiej, Lubuskiej, Pomorskiej, Wielkopolskiej Izby Rolniczej w sprawie bardzo trudnej sytuacji w rolnictwie, które zostało podjęte na wspólnym spotkaniu 31 marca 2022 roku.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU
Andrzej Karbowy

Do wiadomości:

- KRIR

Biuro Zarządu:
ul. Chmielewskiego 22a/9, 70-028 Szczecin
tel. 91 484 40 72
e-mail: izba@zir.pl
REGON: 810951487

www.zir.pl

Oddział Terenowy:
ul. Słowiańska 5, 75-846 Koszalin
tel. 94 346 05 14
e-mail: koszalin@zir.pl
NIP: 852-18-75-490

Szczecin, 31.03.2022 r.

Stanowisko
Zarządów Zachodniopomorskiej, Kujawsko-Pomorskiej, Lubuskiej, Pomorskiej, Wielkopolskiej Izby Rolniczej w sprawie bardzo trudnej sytuacji w rolnictwie.

Poziom strat w gospodarstwach rolnych związany z anomaliami pogodowymi, a przede wszystkim z zapowiadającym się kolejnym rokiem suszy przekracza próg nie do zaakceptowania. Straty spowodowane suszą w 2021 roku oraz w latach poprzednich były większe niż wskazują dotychczasowe oceny przedstawione przez IUNG Puławy, a wyniki monitoringu suszy do tej pory nie odzwierciedliły rzeczywistego stanu roślin w uprawach. Fakt, że wyniki monitoringu suszy nie przedstawiają aktualnej kondycji roślin w uprawach polowych, będzie „szkodliwym" dla naszych rolników w kontekście otrzymania jakiejkolwiek pomocy.

Kwestionujemy całokształt funkcjonowania systemu pomiaru monitoringu suszy rolniczej i wyrażamy z całą stanowczością, że klęska suszy obejmuje swoim zasięgiem wszystkie uprawy na wszystkich kategoriach gleby łącznie z lasami. Spadająca wilgotność gleby w marcu br. na części kraju jest poniżej 10%, która po raz kolejny stwarza realne zagrożenie klęski suszy. Należy zwrócić uwagę na KBW, czy jest aktualny dla obecnych odmian roślin. Bezwzględnie we wszystkich stacjach ujętych w systemie monitoringu winne być zamontowane sondy do pomiaru wilgotności gleby, aby można było w każdej chwili wyliczyć na danym terenie rzeczywistą ewapotranspirację bowiem nie zgadzamy się z używaniem przez IUNG Puławy ewapotranspiracji potencjalnej czyli modelowej.

Aby zapobiec dalszemu spadkowi opłacalności w gospodarstwach rolnych domagamy się m.in. zmiany w Rozporządzeniu z dnia 6 września 2019 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa został wprowadzony zapis „średniej rocznej produkcji roślinnej", co nie zaniży szkód w przypadku gospodarstw posiadających zwierzęta. Nieuzasadnione jest działanie eliminowania produkcji zwierzęcej, argumentowane dodatkowymi dochodami, ponieważ to właśnie ci rolnicy ponoszą podwójne koszty, tym samym grozi to likwidacją produkcji zwierzęcej.

„Zielony Ład" w ocenie rolników w obecnej sytuacji powinien zostać całkowicie wycofany z wprowadzenia w życie. Przy konstruowaniu Planu, brano pod uwagę dane ekonomiczne z 2019 r. Pandemia koronawirusa Covid, agresja Rosji na Ukrainie i skutki związane z brakiem i opłacalnością produkcji rolnej zmieniły się na niekorzyść rolników. Wprowadzając w tej sytuacji ograniczenie produkcji żywności może zagrażać egzystencji wielu tysięcy rolników. Należy zwrócić uwagę na fakt, że resort rolnictwa wprowadzając „Zielony Ład" nie zabiega o bezpieczeństwo żywnościowe kraju. Kolejny ważny temat to

ASF w Polsce i skutki ograniczenia hodowli trzody. Apelujemy o wydłużenie terminu „pomocy" dopłat do prosiąt na kolejne lata, tak aby nastąpiła odbudowa stad podstawowych. Pomoc powinna być tylko do prosiąt urodzonych w kraju jako produkcja macierzysta, co w obecnej sytuacji zahamuje spadek produkcji i upadku gospodarstw rodzinnych prowadzących produkcję trzody chlewnej.

Wskazujemy, że agresja Rosji na Ukrainie może doprowadzić do jeszcze większego zaostrzenia kryzysu związanego z cenami energii. Rozpoczęcie działań wojennych już wpłynęło na notowania gazu ziemnego, ropy naftowej i węgla. Tymczasem jeszcze przed rozpoczęciem konfliktu sektor rolny stał się ofiarą rosyjskich manipulacji na rynku gazu, wynikającej z niespotykanej dotąd skali wzrostów cen gazu ziemnego, który jest głównym surowcem wykorzystywanym do produkcji nawozów. Już wtedy ceny nawozów były nie do zaakceptowania przez rolników. Musimy być świadomi, że wojna doprowadzi do dalszego pogorszenia tej sytuacji.

Domagamy się jednoznacznych działań, aby całe społeczeństwo nie odczuło skutków związanych z nieopłacalnością produkcji rolniczej oraz wywiązania się z podpisanego przez Wicepremiera, Ministra Rolnictwa Henryka Kowalczyka Porozumienia zawartego w Barzkowicach w dniu 3 lutego 2022r. (w załączeniu)

Z poważaniem

Prezes Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej – Andrzej Karbowy

Wiceprezes Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej – Tadeusz Ziółkowski

Prezes Lubuskiej Izby Rolniczej – Stanisław Myśliwiec

Prezes Pomorskiej Izby Rolniczej – Wiesław Burzyński

Prezes Wielkopolskiej Izby Rolniczej – Piotr Walkowski

Negocjacje – spotkanie Wiceprezesa Rady Ministrów Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Henryka Kowalczyka z przedstawicielami związków zawodowych RI „Solidarność" województwa zachodniopomorskiego – komitetem protestacyjnym oraz przedstawicielami Zachodniopomorskiej Izby Rolniczej
Barzkowice dnia 03.02.2022r.

Postulaty:

1. **Polityka Państwa**

Polityka państwa polskiego w obszarze rolnictwa musi uwzględniać specyfikę rolnictwa Polski Północnej i Zachodniej. Zgodnie z ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, gospodarstwa rodzinne to gospodarstwa do 300 ha. Zdecydowanie przeciwstawiamy się różnicowaniu gospodarstw rodzinnych pod względem dostępu do mechanizmów wsparcia Unii Europejskiej. Rozwiązania przyjęte w ramach Europejskiego Zielonego Ładu nie mogą zagrażać suwerenności żywnościowej naszego kraju.

2. **Tarcza antykryzysowa dla rolnictwa**

Postulujemy pilne przygotowanie i wdrożenie rozwiązań łagodzących ujemne skutki spowodowane pandemią, wieloletnimi niekorzystnymi warunkami pogodowymi oraz kryzysem wywołanym gwałtownym wzrostem kosztów produkcji rolnej.

- kredyty preferencyjne – dopłata do odsetek
-

3. **Susza w rolnictwie**

A) Zwracamy się do Rządu RP o pilne rozwiązanie problemu odszkodowań za skutki suszy w 2021 roku w województwie zachodniopomorskim. Żądamy, aby odszkodowanie wynosiło po 1000 złotych do hektara uprawy jarej i upraw strączkowych oraz po 700 złotych do hektara uprawy ozimej, przy czym łąki i pastwiska powinny być traktowane jak uprawy ozime.
B) Żądamy zmiany zasad definiowania zjawiska suszy i branie pod uwagę kumulacji wysokich temperatur w krótkim okresie czasu oraz innych czynników wpływających na obniżenie plonów.
C) Z powodu wadliwego funkcjonowania aplikacji suszowej żądamy, aby wszystkie wnioski złożone w aplikacji suszowej uznać za wnioski powyżej 30 procent strat w gospodarstwach.

D) Żądamy rozłączenia produkcji zwierzęcej od roślinnej przy obliczaniu skutków suszy.

Negocjacje:

- Zrobić system od 30% i do 30% - propozycja komitetu
- MRiRW: wszystko musi być zrobione w skali kraju
- pomysł Ministra Białkowskiego pokazuje źródło finansowe – pomoc de minimis
- placówka Instytutu – Pan Minister wyraził zgodę.
- zgoda, aby każdy rolnik, który złożył wniosek dostał odszkodowanie po sprawdzeniu środków dostępnych z de minimis.
- propozycja aby TUZy zostały włączone do upraw ozimych – obniżają straty w gospodarstwach (nie rozgraniczać TUZ na gleby mineralne i organiczne z zastrzeżeniem MRiRW – dostępność środków na TUZ
- pomoc powinna wynosić 1000 zł/ha oraz 700zł/ha – nie ma na to zgody MRiRW
- uzgodniono: MRiRW pomoc:

od 5% - 60% - 500zł/ha- z ubezpieczeniem (jeśli nie ma gospodarstwa to wchodzimy w uprawy) -30% z publicznej pomocy

pow. 60% - z ubezpieczeniem 1000 zł/ha

- bez upieczenia połowa stawek

- musi być podstawa (dokumentacja) do otrzymania pomocy - jedynym dokumentem na tą chwilę jest aplikacja
- KOWR – na oświadczenie rolnika potwierdzone przez osoby trzecie , że wystąpiła szkoda KOWR obniża czynsz jeśli rolnik posiada 15% szkód w uprawie i na działce
- obniżyć czynsz do 20% - propozycja MRiRW
-

4. Gospodarowanie ziemią z zasobu WRSP

A) Domagamy się dokonania w trybie pilnym zmian w ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w sposób umożliwiający rozłożenie na okres do 25 lat zobowiązań wynikających z zakupu nieruchomości z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

B) Konsekwentne wyegzekwowanie zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa dotyczących wyłączenia 30 procent dzierżawionych gruntów. Ziemia ta powinna zostać przekazana gospodarstwo rodzinnym w formie przetargów ograniczonych.

5. Holding spożywczy

Państwo ponosi odpowiedzialność za nieprzemyślaną prywatyzację przetwórstwa i zaopatrzenia w rolnictwie. W tej sytuacji, na zasadzie pomocniczości, powinno przejąć na siebie współodpowiedzialność za uporządkowanie sytuacji na poszczególnych rynkach rolnych.
Zgodnie z zasadą pomocniczości, poprzez spółki skarbowe, państwo powinno wspierać organizację przetwórstwa i zaopatrzenia rodzinnych gospodarstw rolnych. O kondycji finansowej gospodarstw powinny decydować dochody wynikające z wysokości i jakość produkcji rolnej. Opowiadamy się za zagwarantowaniem wpływu rolników na działanie przyszłego holdingu rolno-spożywczego poprzez udziały lub przedstawicielstwo w radach nadzorczych.

6. Ubezpieczenia rolnicze

Domagamy się pilnego wprowadzenia systemu zarządzania ryzykiem w rolnictwie. Istotą jego powinno być identyfikowanie źródeł ryzyka w gospodarstwach rolnych, edukacja rolników w zakresie dobierania właściwych instrumentów zarządzania ryzykiem oraz działanie Państwa (wsparcie) w zakresie zapobiegania ryzykom oraz łagodzenia jego skutków.

Negocjacje:
- obecnie 300 zł/ha
- nie będzie pomocy suszowej po wprowadzeniu powszechnego ubezpieczenia

<u>Propozycja następnego spotkania po14 lutym 2022r.</u>

Henryk Kowalczyk